

NOVÁ VĚČNOST: NEBE VYSOKO NAD NÁMI JE NAŠE

kurátorský text

Nastal čas pre návrat umeleckej propagandy

Umelecká skupina Nová Věčnost (Pavel Karous, Helena Sequens, Adam Stanko) vo výstave vytvorenej špecificky pre galériu Artwall otvorene pracuje s vizuálnym jazykom propagandy. Tento druh umeleckého prejavu sa v našom prostredí v priebehu posledného štvrtstoročia z výtvarného umenia takmer vytratil, rovnako ako sa v minulosti vytratil pôvodne neutrálny význam slova propaganda. Umelecká propaganda, v zmysle komunikácie priamym angažovaným spôsobom, má pritom miesto nielen v dejinách umenia, ale aj v aktuálnej umeleckej praxi.

Propagačná vizualita vo výstave "Nebe vysoko nad námi je naše" nevystupuje v úlohe režimnej objednávky, ale je voči krokom štátu otvorene kritická. V cykle diel výstavy je symbolicky znázornený vývoj squatterského hnutia v Českej republike. Zároveň sú tu ilustrované jednotlivé kauzy spojené s budovami a ich vlastníckou štruktúrou. Kritika je v tomto prípade namierená na aktuálnu spoločenskú tému - na problém chátrajúcich budov a na represívny postup voči ich alternatívne využívaniu. Je to však kritika podaná s dávkou humoru, čo je pre tvorbu Novej Věčnosti charakteristické.

Diela sú komponované ako vertikálne plagáty využívajúce jednoduchý symbolický jazyk založený na výtvarnej skratke. Cyklus diel bol inšpirovaný ručne maľovanými plagátmi z obdobia vojny vo Vietname. Hoci motívy sú obsahovo pozmenené, kompozícia je niekedy čiastočne zachovaná a vo väčšine prípadov je zachovaná aj farebná škála originálu (dôraz položený na pastelových tónoch). Hoci sa jedná o zdanlivo podradný žáner, nároky kladené na takýto typ vizuality sú vysoké. Okrem kritérií zameraných na obsah (napr. jasná čitateľnosť, sila výpovede, zrozumiteľnosť symbolov), je v tomto prípade možné aplikovať i tradičné výtvarné kritériá. Skupina Nová Věčnost pracuje s kombináciou textu a niekoľkých obrazových plánov, v dielach sa objavujú figurálne prvky spojené s náznakmi abstrahovanej architektúry.

V cykle diel je zároveň veľmi dôležitá práca so symbolmi. Symbolická rovina obsahuje prvok odľahčenia, humoru, či irónie. Nová Věčnost sa tu zámerne pohybuje na hrane výtvarných klišé. Na plagátoch je možné nájsť vejúce vlajky, okridlené srdce, žraločie plutvy, dračie hlavy, dokonca odkaz na rozprávkový motív. Symbolické je aj antagonistické rozdelenie na kladné a záporné charaktery a témy, emotívna konfrontácia hrdinov a nepriateľov. Posunom do 21. storočia je v tomto prípade dominancia ženských hrdiniek alebo referencia ku konceptuálnej soche policajného obušku. Hoci Nová Věčnost vo svojej tvorbe, názve aj prehláseniach využíva subverziu a odstup, neznamená to, že by ironizovali samotný problém, na ktorý sa v dielach zameriavajú. Hra so zvoleným typom vizuality a rétoriky slúži na komunikovanie jasnej politickej agendy a je orientovaná na dosiahnutie politického efektu prostredníctvom umeleckej práce vo verejnom priestore.

Umelecká propaganda býva takmer výlučne spájaná s nedemokratickými režimami, výstava "Nebe vysoko nad námi je naše" pripomína jej demokratické využitie. Je opätovným pokusom o rehabilitáciu propagandy a jej využitia pre dosiahnutie angažovanosti v zmysle výroku Lucy R. Lippard: "Takáto 'dobrá propaganda' bude tým, čím by malo byť umenie - provokáciou, novým spôsobom vnímania a rozmyšľania o tom, čo sa okolo nás deje" (Some Propaganda for Propaganda, Heresies, 1980).

Lenka Kukurová

kurátorka Galerie Artwall

(na kurátorovaní výstavy sa tiež podieľajú Zuzana Štefková a Petr Motyčka)